

missøgende her og acceptere, at det måske ikke er det mest perfekte, men at det er et væsentligt element i den samlede indsats over for det meget kedelige og problematiske forbrug af alkohol blandt helt unge.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.53

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 36: Forslag til lov om ændring af lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, retsplejeloven og straffeloven. (Revision af psykiatriloven m.v.).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 27/3 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Lovforslaget er en genfremsættelse, og når jeg understreger det, er det for at tilkendegive, at det for Socialdemokratiet er meget afgørende, at vi nu får gjort arbejdet færdigt, for det skylder vi de mange mennesker, som i hverdagen er dybt berørte af, hvordan deres vilkår og betingelser rent faktisk er.

Det er vores klare opfattelse, at der med lovforslaget lægges op til nogle meget væsentlige

forbedringer, først og fremmest med hensyn til forslaget om at få lavet en udskrivningsaftale eller koordinationsplan. Alt for længe har vi savnet en klar ansvarsplacering, så det sikres, at de relevante behandlingsmæssige og sociale tilbud efter udskrivningen stilles til rådighed, vel at mærke tilbud, der stilles til rådighed, men som ikke kan gennemtvinges, hvis den udskrevne person ikke ønsker at gøre brug af dem.

I den forbindelse tror jeg i øvrigt også det er meget væsentligt, at vi netop har fundet frem til en klar adskillelse mellem udskrivningsaftalen og koordinationsplanerne.

Vi er også meget godt tilfredse med, at det er lykkedes at finde frem til et enstrengt system med Patientklagenævnet som første instans. Det er enklere, det er mere overskueligt, og det bliver dermed også lettere tilgængeligt for den enkelte, som ønsker at gøre brug af klagesystemet.

I forbindelse med udvalgsarbejdet har der udefra undervejs været rejst tvivl om, hvorvidt patienter, der måtte have et ønske om at give en forhåndstilkendegivelse af, hvilke indgreb de finder mindst krævende og indgribende i personlighedsintegriteten, får mulighed for det i forbindelse med udskrivningen.

Og dér vil jeg godt sige, at vi fra Socialdemokratiets side gerne vil tage de reaktioner alvorligt, og at vi håber, at et flertal i udvalget også vil være med til på en klarere måde at få udtrykt, at vi betragter det som en given ting, at en sådan tilkendegivelse vil ske som et naturligt led i forbindelse med udskrivningen af patienten.

Som jeg også tilkendegav på Socialdemokratiets vegne ved den tidligere behandling af lovforslaget, er vi ikke et øjeblik i tvivl om, at socialpolitikken op igennem 1980'erne har haft meget store menneskelige konsekvenser. Og derfor står vi hundrede procent bag den aftale, som regeringen indgik i april 1997 med Amtrådsforeningen m.fl., og som netop betyder, at det første store ryk med hensyn til målsætningen om 600-800 nye enestuer, bedre fællesarealer, beskæftigelse, undervisning og daglig frisk luft samt de nødvendige personaleressourcer, er der netop blevet taget fat på.

Men som vi også har tilkendegivet tidligere, er målet ikke nået med den aftale, og i Socialdemokratiet er det vores ønske allerede i forbindelse med forårets forhandlinger med Amtrådsforeningen at få sikret, at de næste skridt

også bliver taget. Og i den forbindelse skal jeg da ikke lægge skjul på, at vi håber, at det rejsehold, som sundhedsministeren har sat i værk, vil være med til at få frembragt de kvalificerede bud, der er behov for, på, hvilke behov de forskellige afdelinger har, og som betyder, at vi kan få langt bedre muligheder for at træffe de rigtige beslutninger.

Ingen skal i hvert tilfælde være i tvivl om, at vi fra Socialdemokratiets side ønsker at skabe ordentlige og trygge forhold for de psykiatriske patienter.

Som jeg gav udtryk for under behandlingen af det tidligere lovforslag, finder vi faktisk, at det har været en god og konstruktiv fremgangsmåde, der har været anvendt netop omkring det her lovforslag. Det har været en lidt anden form for arbejde, der har været lavet, men det har netop givet os den nødvendige mulighed for at få inddraget brugere, pårørende m.fl. i arbejdet.

Men jeg skal heller ikke slutte uden at lægge skjul på, at jeg til gengæld mener, at nu skylder vi de selv samme brugere og pårørende, at vi i løbet af meget kort tid får gjort det her lovforslag færdigt. I hvert fald skal det ikke skorte på Socialdemokratiets opbakning til det.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Lovforslaget er, som det allerede er omtalt, en genfremsættelse af en genfremsættelse, og jeg kan henvise til, hvad vi fra Venstres side har sagt ved tidligere lejligheder.

Det er afgørende for os, at vi ikke lover mere, end vi kan holde. Jeg er meget enig med den forrige ordfører i, at det er meget afgørende for behandlingsforløbet, at der er gode fysiske rammer, og vi er også meget tilfredse med, at der er en positiv udvikling i gang takket være en aftale med amterne. Vi er på den anden side bekymrede ved tanken om, at vi herindefra måske skulle udstede en blankocheck, men sådan forstod jeg nu ikke den tidligere ordfører.

Også med hensyn til udskrivningsaftalen har vi endnu nogle reservationer eller nogen usikkerhed, vi godt vil have diskuteret: Hvad sker der med disse udskrivningsaftaler, hvis patienten ikke vil, eller hvis kommunen ikke har faciliteterne til rådighed? Med hensyn til klageadgangen har vi mærket os, at der har været en kritik, hvor det har været fremført fra dommerside, at retssikkerheden forringes, og det vil vi godt have boret lidt i.

Men jeg er enig med den tidligere ordfører i, at nu har vi diskuteret sagen her i lang tid, og derfor er vi også indstillet på, at arbejdet gøres færdigt nu, inden Folketinget omsider i slutningen af juni kan holde sommerferie.

Bendt Bendtsen (KF):

Da vores ordfører, hr. Brian Mikkelsen, ikke kan være til stede i salen i dag, skal jeg fremføre følgende:

Det Konservative Folkeparti mener, der er et godt grundlag for, at vi kan få vedtaget lovfor-slaget hurtigt, og i forhold til de tidligere behandlinger her i Folketingssalen har vi ikke ændret opfattelse. Forslaget er grundlæggende udmærket.

Hvis vi ser på psykiatrilovundersøgelsen, kan vi se, at i den periode, hvor undersøgelsen blev lavet, skete der en øget anvendelse af tvang, og der blev peget på, at der er sammenhæng mellem anvendelsen af tvang og mængden af ressourcer. Det er en banalitet, vi alle sammen bør kunne forstå, og man kan også konstatere ved at se på tallene, at mange psykiatriske afdelinger er præget af overbelægning, personalemangel og utilfredsstillende fysiske rammer – forhold, som man ikke vil byde ret mange andre mennesker i dette samfund.

Det er fremført, at patienterne på Sikring-sanstalten i Nykøbing S i gennemsnit kun har 5 minutters lægetid pr. uge, og det mener vi er for ringe. Vi kan se, at der er mangel på bl.a. enestuer, beskæftigelsesmuligheder og adgang til fri luft, og også disse forhold gør, at der er god grund til, at processen bliver speedet op.

Vi kan se, at der kun er få afdelinger, som har en akut modtagefunktion eller skadestue, hvor patienterne selv kan henvende sig døgnet rundt. Vi kan også se, at kun omkring halvde-len af de psykiatriske afdelinger har en distrikt-psykiatrisk service med forankring i nærsamfundet, og det indebærer en forpligtelse for os til at få gennemført forbedringerne så hurtigt, som vi kan.

Hvis vi ser på lovforslaget, er der mange ideer i det, som vi selvfølgelig kan støtte, også med udgangspunkt i de forhandlinger, der fandt sted i sidste samling. Overordnet synes vi, man skal tilstræbe en balance, hvor man på den ene side kigger på selvbestemmelsen – altså den enkelte patients samtykke til behandling – og på den anden side lægernes ønske om at behandle patienter, der ud fra ærlige og rimeli-

ge betragtninger vil have bedst af at blive behandlet.

Vi mener også, at når vi får vedtaget dette forslag, skal vi have i baghovedet, at der i løbet af dette forår skal forhandles om kommunernes økonomi, så loven ikke blot bliver en hensigts-erklæring, men også bliver udmøntet i nogle konkrete skridt, som kan forbedre forholdene.

Hvis vi ser på lovforslaget, mener vi, at forslagens § 2 er et godt udgangspunkt for behandling af patienterne, specielt hvis de af psykiatrilovundersøgelsen påpegede mangler skal afhjælpes. At klageordningen nu bliver forenklet, så alle klager kommer til at gå over patientklagenævnene, er også positivt. Vi tror, denne forenkling vil være med til at sikre nogle bedre forhold for patienterne, og der er stadig mulighed for behandling i to instanser, hvis man vil gå videre med klagen.

Forslaget udvider også mulighederne for omgående at iværksætte tvangsbehandling, selv om patienten eller patientrådgiveren klager over den påtænkte tvangsbehandling, og forslaget indebærer, at der også kan tvangsbehandles uanset klage i de tilfælde, hvor en omgående gennemførelse af behandlingen er nødvendig for at afværge, at patienter udsætter andre for nærliggende fare eller for at lide skade på lemme eller helbred. Her er vores udgangspunkt, at andres helbred selvfølgelig skal ligestilles med patientens eget helbred.

Vi synes grundlæggende, at lovforslaget er godt, og at beretningsudkastet, som blev lavet sidste år, ser fornuftigt ud. Vi håber på at få speedet processen op, så vi kan få skabt en ret til enestuer for patienterne, en ret til disse attraktive tilbud om beskæftigelse og mulighed for adgang til frisk luft, og at der også bliver mulighed for at samtale med kvalificeret personale.

I Det Konservative Folkeparti vil vi gå meget konstruktivt og positivt ind i udvalgsarbejdet.

Pernille Frahm (SF):

Da fru Anne Baastrup ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne læse talen:

Det er nu tredje gang, vi har en førstebehandling af dette lovforslag, og jeg skal derfor henvise til SF's indlæg ved sidste førstebehandling, hvor spørgsmålene om retten til enestue, muligheden for frisk luft, manglende uddannelse af det psykiatriske plejepersonale, skærmede afdelinger for unge, tvangsmedicinering og i øvrigt den skjulte tvang var temaer i debatten.

Vi har stillet en lang række spørgsmål under behandlingen af forslaget og fået en del svar, og et af de svar vil jeg fremhæve her. Det er med hensyn til, hvilken betydning Retsudvalgets beretning får – eller med andre ord: Har den lovkraft? Som jeg forstår ministerens svar på et spørgsmål herom, har beretningen fået lovkraft, når dette lovforslag vedtages, og det betyder, at det er i overensstemmelse med god lægeskik at inddrage patientens tilkendegivelser ved tilrettelæggelsen af behandlingen. Vi vil derfor naturligvis i § 71-tilsynet ved vore besøg på psykiatriske afdelinger sikre, at denne metode bliver taget alvorligt.

Beretningen har såmænd allerede haft en vis betydning; jeg tænker her på vores anbefaling af, at der nedsættes et udvalg, der skal undersøge spørgsmålet om, hvorvidt man kan foretage medicinfri behandling. Ganske vist består udvalget kun af psykiatere, og det har mødt en vis modstand fra patienternes side; men omvendt håber jeg, at den nye sundhedsminister vil tage tråden op fra sin forgænger og sikre, at udvalgets anbefalinger bliver debatteret bredt, før man skrider til afvisning eller igangsættelse af et forsøg.

Til slut: SF vil i forlængelse af vores tilkendegivelse i beretningen stille nogle ændringsforslag om gradvis indførelse af en ret til enestuer på lukkede afdelinger, sikring af, at domstolernes indvendinger følges op, idet vi peger på ændring af første instans med et par lægdommere, og endelig om en revisionsbestemmelse. Hertil kommer, at vi med interesse vil se på, hvilke ændringsforslag CD vil fremsætte, således som det blev bebudet under den seneste førstebehandling.

Peter Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti er grundlæggende tilhængere af det forslag, vi ser her i dag. Vores grundholdning er, at det er et rigtig godt skridt i den rigtige retning, når det gælder forbedrede forhold for psykiatrien.

Vores hilsen forslaget velkommen går også på, at vi synes, det er fint, at man øger klagegangen, bl.a. via Patientklagenævnet. Vi synes også, det er udmærket, at man begrænser den tvangsfiksering, som har fundet sted, eller forsøger på det. En problemstilling her, som vi dog gerne vil påpege, er, at der også tidligere har været en rimelig god lovgivning, hvad dette forhold angår, men at det har været et problem, at lovgivningen ikke er blevet overholdt, og at

man ikke i tilstrækkelig grad har haft faste, kvalificerede vagter.

Man skal ligeledes være opmærksom på, at den fastspændelse, der kan ske, kun skal ske som følge af patientens tilstand, men at personalemangel ofte har været en væsentlig og afgørende ting i den forbindelse. Det kan selvfølgelig ikke accepteres, og det er vigtigt, at amterne sørger for at afsætte tilstrækkelige ressourcer for at få disse ting helt på plads.

En anden kritisk bemærkning, Dansk Folkeparti gerne vil fremkomme med, er, at vi er utrygge ved den forskelsbehandling, vi mener finder sted over for de psykiatriske patienter. Her tænker jeg på den forskelsbehandling, vi oplever, når det gælder forskellen mellem de forskellige amters mulighed for at hjælpe psykiatriske patienter. Det er vigtigt, at Folketinget udstikker nogle gode og rigtige retningslinjer. Vi kommer et skridt hen ad vejen her, men det er vigtigt, at Folketinget udstikker nogle klare retningslinjer, som amterne skal følge, for ellers er det et område, som vi godt kunne forestille os skulle tages fra amterne og overgå til staten på lidt længere sigt.

Vi er også kritisk indstillet – og det er noget, vi vil have uddybet under udvalgsarbejdet – når det gælder mulighederne for yderligere lovhjemmel til at fastsætte regler, bl.a. om udgang til de såkaldte retslige patienter. Vi vil godt have forklaret nærmere under udvalgsarbejdet, hvordan det rent praktisk skal foregå.

Vores grundholdning i Dansk Folkeparti er, at vi synes, det er et fint lovforslag. Det er et skridt i den rigtige retning, men vi vil altså gerne under udvalgsarbejdet have en række ting uddybet, og så vil vi i sidste ende stemme for forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er jo rigtigt, at det er en genfremsættelse af et forslag, der tidligere har været førstebehandlet her i salen; men for mig som ny ordfører er det altså nyt stof, og derfor skal jeg ikke kunne gå meget dybt ind i detaljerne. Der ligger et stort forarbejde bag forslaget, og jeg er klar over, at det har været længe undervejs.

Jeg vil blot sige, at når man som besøgende på Medicinsk-Historisk Museum for mange år siden har set en rigtig dårekiste – en vidjekurv foret med lærred, som den syge kunne komme amok i, uden at der var nogen som helst mulighed for anden behandling end at spærre vedkommende inde – må man selvfølgelig sige, at

der er sket store, store fremskridt siden dårekisternes tid inden for psykiatrien. Men det er stadig ikke godt nok, og vi må ikke tabe målene af sigte, selv om vi må gå fremad med små skridt.

Det ideelle ville selvfølgelig være, at der var enestuer til alle, at der var en minimal anvendelse af tvang, at der var god tid til færdigbehandling inden udskrivning, og at der var tid til lidt omsorg, som personalemangel desværre gør umulig; men det ideelle skal selvfølgelig sættes over for det praktisk og økonomisk mulige.

Vi føler, at de fremskridt, der sker med dette lovforslag, er klare og gode, og vi vil selvfølgelig i Retsudvalget gøre, hvad vi kan for at sikre, at forslaget får en hurtig og let gang igennem Folketinget.

Tom Behnke (FP):

Der er som nævnt tale om en genfremsættelse af dette forslag om en række nødvendige opstramminger på området, og det er opstramminger, som vi i Fremskridtspartiet er tilfredse med.

Man kunne jo påpege her, at amterne i virkeligheden som den ansvarlige myndighed selv kunne have gjort meget, og at det derfor måske ikke havde været nødvendigt, at vi her i Folketinget skulle præcisere loven. Men det er nu engang nødvendigt, og derfor skal det også gøres.

Der er foregået et meget langt og meget grundigt, godt og konstruktivt udvalgsarbejde i Retsudvalget. Det arbejde har vi deltaget fuldt ud i, og vi er meget, meget tilfredse med det, man er nået frem til i Retsudvalget. Sagen er jo, at umiddelbart før der blev udskrevet folketingsvalg, var Retsudvalget lige ved at lægge sidste hånd på en betænkning, hvor der er yderligere præciseringer. Det er en betænkning, som vi i Fremskridtspartiet er helt tilfredse med, og som vi naturligvis støtter, så vi er i Fremskridtspartiet tilfredse med det arbejde, der har fundet sted.

Vi håber, at lovforslaget meget hurtigt kan blive færdigbehandlet, for vi var jo stort set færdige i Retsudvalget med de præciseringer, vi ønskede. Omvendt har jeg selvfølgelig også forståelse for, at nye medlemmer og nye partier her i Folketinget kan have behov for og skal have mulighed for at sætte sig dybere ind i, hvad det er, der sker på området; men hvis man får mulighed for at læse de mange, mange,

mange bilag, der ligger til forslaget fra sidste samling, tror jeg, man vil få svar på langt de fleste spørgsmål.

Men som sagt støtter vi forslaget. Vi støtter også den betænkning, man næsten havde fået færdig i sidste samling, og vi håber, vi snart kan blive færdige med at behandle forslaget. Det fortjener brugerne af systemet.

Jann Sjørnsen (KRF):

Som flere ordførere allerede har været inde på, har også jeg kunnet læse en del af papirerne, der ligger til grund for dette lovforslag, og dermed også kunnet konstatere, at der er foregået en særdeles grundig udvalgsbehandling, ikke mindst i Retsudvalget. Denne udvalgsbehandling har, så vidt jeg kan skønne, ført til klare forbedringer og har resulteret i det lovforslag fra regeringens side, som nu ligger på Folketingets bord.

Jeg vil også gerne understrege allerede nu, at vi fra Kristeligt Folkepartis side vil være positivt indstillet over for dette lovforslag, selv om der nok kan være nogle ender og kanter, vi skal have lejlighed til at tage nærmere fat på i forbindelse med den udvalgsbehandling, der kommer efterfølgende på trods af, at forslaget er en genfremsættelse af en genfremsættelse.

Overordnet set tror jeg, der er fem punkter, som vi godt vil pege på fra Kristeligt Folkepartis side. Angående de fysiske rammer synes jeg for det første, det er vigtigt – som det nu bliver fastslået i § 2 – at man lægger vægt på en god psykiatrisk sygehusstandard. Det er også vigtigt at fortsætte den debat, jeg har kunnet læse har været ført ved de tidligere behandlinger, om, hvordan vi kan opfylde målsætningen om patienters ret til enestue. Jeg synes, det er meget afgørende, at vi kommer i den situation, at vi kan opfylde den målsætning, selv om jeg godt ved, at de økonomiske ressourcer sætter nogle grænser for, hvor hurtigt det kan ske. Det er nemlig helt nødvendigt med disse enestuer, for at behandlingen kan få et optimalt udgangspunkt og give et godt resultat, og i den sammenhæng synes jeg også, det er beskæmmende, at psykiatriundersøgelsen påviser en klar sammenhæng mellem brugen af tvang og de manglende ressourcer på området.

Det andet er, at vi hilser med glæde, at klageordningen forenkles, og at alle klager nu skal gennem patientklagenævnet. Vi synes, det er en klar forbedring.

For det tredje har vi hæftet os ved diskussionen om de medicinfri afdelinger. Som udgangspunkt vil jeg sige, at tvangsmedicinering i sig selv er et utroligt alvorligt indgreb over for et menneske, og jeg synes også, det er vigtigt at fastslå, at medicin i sig selv jo ikke er behandling. Det er allerhøjest symptomdæmpende, og derfor synes jeg i virkeligheden, der er god grund til at træde yderst varsomt på dette område, og at det, at brugen af medicin kan være nødvendig, ikke på nogen måde må blive en sovepude for at slippe uden om en egentlig behandling.

Derfor vil jeg også gerne understrege tanker om et forsøg med medicinfri afdelinger. Jeg vil godt sige, at vi lægger meget stor vægt på i Kristeligt Folkeparti, at det kommer op at stå, og at vi bevæger os yderligere i den retning.

For det fjerde vil jeg sige om udskrivningsaftalerne, at det også er noget, vi lægger stor vægt på, og i den forbindelse også det samspil, der må være med en række andre tilbud, når vi ser på selve udskrivningssituationen – både i forbindelse med distrikts- og socialpsykiatrien og f.eks. muligheden for at få et rigtigt og ordentligt boligtilbud.

For det femte har vi noteret os, at spørgsmålet om ungdomspsykiatrien har været inde i debatten tidligere. Jeg synes, det er rigtigt, når en enkelt ordfører i tidligere debatter – jeg tror, det var hr. Peter Duetoft fra Centrum-Demokraterne – understregede behovet for, at unge under 18 år ikke skal være på voksenafdelinger som sådan. Jeg synes, det er et rigtigt tema, som ikke har været dyrket godt nok i debatten, og som vi godt kunne tænke os at dyrke i det efterfølgende arbejde i Retsudvalget.

Jeg vil godt tilsige en positiv udvalgsbehandling fra Kristeligt Folkepartis side.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for den tredje modtagelse for af dette lovforslag, der jo er blevet ændret undervejs ved de behandlinger, som har været foretaget – ikke mindst efter den første førstebehandling i 1997, som førte frem til, at der blev afgivet en beretning fra Folketingets Retsudvalg efter afholdelse af ikke mindre end to høringer, én i Folketinget og en mere lukket høring, hvor Retsudvalget havde lejlighed til både at spørge dem, der har forstand på juraen, og dem, der har forstand på behandlingsformer for psykiatiske patienter. Her var mulighed for at få indsigt i, hvordan vi

på bedst tænkelig vis kunne nå frem til et lovforslag, der på den ene side havde til formål at sikre retssikkerheden for psykiatriske patienter og på den anden side kunne fremme behandlingen af de psykiatriske lidelser, så de sindslidende får de bedst tænkelige forhold, både under behandlingen i et lukket sygehussystem og ved udskrivningen.

Jeg er glad for, at alle ordførere har tilkendegivet, at alle gode gange er tre, for så må vi være ved at være fremme ved målstregen og kan afgive den endelige betænkning fra Folketingets Retsudvalg, så lovforslaget kan blive tredjebehandlet i denne folketingsssamling.

Alle ordførere har også tilkendegivet, at det er et meget vigtigt område – der med al ønskelig tydelighed har fået en større placering på den politiske dagsorden, både her i Folketinget og i samfundet generelt – med hensyn til, hvordan vi behandler de svageste i vores samfund, herunder dem, der har en psykisk lidelse. Her er det godt, at Folketingets partier på den ene side er optaget af retssikkerhed, men også i meget stigende omfang er optaget af behandlingsforholdene og selvfølgelig ikke mindst i tilknytning hertil de samlede ressourcer, samfundet stiller til rådighed.

Dette har ført til, at statsministeren i forbindelse med dannelsen af den nuværende regering har tilkendegivet, at bestemmelserne om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien efter dette lovforslags behandling skal overføres ressortmæssigt fra Justitsministeriet til Sundhedsministeriet. Det hænger sammen med, at de sundhedsmæssige områder i stigende omfang er i fokus, men det betyder ikke, at vi ikke i fremtiden – og det vil også være Sundhedsministeriets indstilling – skal være optaget af de retssikkerhedsmæssige forhold for de psykiatriske patienter.

Det er tredje gang, forslaget er til behandling, og ved de tidligere behandlinger har vi haft lejlighed til at berøre de mere principielle forandringer i lovgivningen. Derfor skal jeg ved denne behandling alene knytte kommentarer til de tilkendegivelser, der er kommet fra nogle af ordførerne.

Fru Lissa Mathiasen var inde på spørgsmålet om at sikre, at de tilkendegivelser, patienten kommer med om virkningen af behandlingen i samtaler med lægen, også bliver taget alvorligt af den pågældende læge. Jeg mener også, fru Pernille Frahm var inde på det samme spørgs-

mål i sin oplæsning af fru Anne Baastrups ordførertale.

Vi har behandlet spørgsmålet om lægernes pligt til at tage tilkendegivelser fra patienten alvorligt og i videst muligt omfang følge dem i de efterfølgende behandlinger meget indgående. Som jeg har forstået det, er det i fuld overensstemmelse med lægeloven – en direkte pligt – at lægen skal tage tilkendegivelser fra patienten ind i sine overvejelser, tage dem alvorligt og nedfælde dem i journalen, så det giver lægen mulighed for at vende tilbage til dem ved en eventuel senere genindlæggelse eller en senere behandling. Men det er jo ikke sådan, at hvis lægen mener, det vil være uforvarsomt at gennemføre den behandling, patienten selv ønsker, skal lægen som en absolut størrelse følge tilkendegivelsen. Sådan bør det ikke være, sådan er det heller ikke, og det har heller ingen af ordførerne givet udtryk for. Lægerne skal selvfølgelig leve op til det ansvar, de har, og det er dem, der skal træffe den endelige afgørelse.

Men det er klart, og det følger også af lovforslagets bemærkninger, at tilkendegivelser fra patienten skal tages alvorligt, både ved indlæggelsen, under behandlingen og også, som fru Lissa Mathiasen var inde på, i forbindelse med udskrivningen. Hvis patienten her gerne vil tilkendegive noget i forbindelse med samtale med lægen, skal lægen føre det ind i journalen, så man i forbindelse med en eventuel genindlæggelse kan vende tilbage til den tilkendegivelse.

Flere af ordførerne har været inde på, at den aftale, den tidligere regering indgik med Amtsrådsforeningen i april 1997, er et vigtigt skridt i den rigtige retning. Nu er man ude i amterne i fuld gang med at leve op til aftalen ved at etablere flere enestuer, og vi forventer fra regeringens side, at der inden for aftaleperioden vil blive etableret 800 nye enestuer i det psykiatriske sygehusvæsen. Det er et vigtigt skridt i den rigtige retning, men det er til gengæld også rigtigt, som flere ordførere har sagt, at dermed stopper det ikke. Det er en proces, som skal fortsætte.

Jeg forstod på fru Pernille Frahm, at SF vil komme med ændringsforslag til lovforslaget. Det står selvfølgelig SF fuldstændig frit at gøre det, men jeg er måske lidt forundret over det, da vi fra regeringens side har bestræbt os af fuld kraft for at være imødekommende over for de tilkendegivelser, som er kommet fra SF's ordfører ved tidligere behandlinger og i de

mange drøftelser, der har været om lovforslaget.

Alligevel vil man ende med at stille ændringsforslag, bl.a. et, der – som jeg forstod det – ville betyde, at der ved lov skulle fastsættes en gradvis overgang til enestuer. Nu bliver der på baggrund af aftalen etableret 800 nye enestuer, og der skal indgås en ny aftale med Amtrådsforeningen, så vi ikke får en periode fra udløbet af denne aftale, til der indgås en ny aftale. Den nye aftale skal køre i forlængelse af den nuværende, det er regeringens målsætning.

Jeg tror i øvrigt godt, fru Pernille Frahm kender konsekvensen, hvis Folketinget putter en paragraf ind, der lovhjemler den sag. Så vil Amtrådsforeningen, om jeg så må sige, hoppe af kroen. Man vil sige, at det er noget, Folketinget har stoppet ned i halsen på amterne, og så er finansieringen alene et statsligt anliggende. Jeg går ikke ud fra, at SF's finanspolitiske ordfører havde regnet med, at det alene skulle være et statsfinansielt anliggende, og regeringen har altså valgt at lade det være et fælles anliggende for at få aftalen udmøntet med den statslige pulje på 400 mio. kr.

Hr. Bendt Bendtsen fra Det Konservative Folkeparti var indt på sammenhængen mellem fysiske rammer og anvendelsen af tvang, og der er for mig at se ingen tvivl om – det viser den videnskabelige undersøgelse også – at der er denne sammenhæng. Derfor er regeringen også optaget af at sikre bedre fysiske rammer for at få reduceret anvendelsen af tvang.

Jeg er som sagt glad for de tilkendegivelser, der er kommet, og de få ønsker, der er kommet om yderligere svar på nogle spørgsmål, skal der helt naturligt være plads til at komme frem med – ikke mindst fra de partier, der er kommet tilbage i Folketinget, og som ikke tidligere har haft lejlighed til at tilkendegive deres synspunkter. Ikke mindst hr. Jann Sjursens tilkendegivelser vil vi selvfølgelig tage med og besvare i det udvalgsarbejde, der skal komme, men jeg forstod også på Kristeligt Folkepartis ordfører, at man ville bestræbe sig på at kunne færdigbehandle forslaget i denne folketingssamling, som det også er regeringens målsætning.

Frank Aaen (EL):

Jeg skal beklage, at jeg på grund af andet arbejde ikke kunne nå frem til tiden til behandling af dette lovforslag, og jeg vil derfor ikke trække tiden ud, men henvise til det, vores ordfører sagde ved den oprindelige fremsættelse af dette

lovforslag. Vi er stadig positive over for det og vil indgå aktivt i behandlingen af forslaget i udvalgsarbejdet.

I anledning af noget af det, jeg hørte i debatten mellem SF og ministeren, vil jeg også lige sige, at vi absolut også er med på den linje, der går ud på at få skrevet nogle regler om, hvad god sygehusstandard er, ind i lovforslaget og herunder få præciseret retten til enestuer. Vi synes, det er meget vigtigt, at vi får skabt et flertal det for i løbet af udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af lovforslag nr. L 30: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 26/3 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge Refshauge (DF):

I det fremsatte forslag til lov om indfødsrets meddelelse findes helt sikkert personer af fremmed herkomst, som Dansk Folkeparti gerne ser får dansk statsborgerret. Det er nemlig dem, der har integreret sig i samfundet, viser stor vilje til at forsørge sig selv og deres eventuelle familie og ligeledes overholder landets love.

Men der findes sikkert også i samme forslag personer, som vi i Dansk Folkeparti ikke mener skal have dansk statsborgerret, nemlig personer, der har begået grov kriminalitet som vold, narkohandel, økonomisk kriminalitet og ikke mindst menneskesmugling – noget, som vi i Dansk Folkeparti mener er groft kriminelt. Man udnytter nemlig andre menneskers eventuelle